

Ábrahám élete I. – Mózes I. könyve alapján

11¹⁰Ez Sém nemzetsége: Sém százéves volt, amikor Arpaksadot nemzette, két évvel az özönvíz után. ¹¹Arpaksad születése után Sém ötszáz évig élt, és még nemzett fiaikat és leányokat. ¹²Arpaksad harmincöt éves volt, amikor Selahot nemzette. ¹³Selah születése után Arpaksad négyszázhárom évig élt, és még nemzett fiaikat és leányokat. ¹⁴Selah harmincéves volt, amikor Hébert nemzette. ¹⁵Héber születése után Selah négyszázhárom évig élt, és még nemzett fiaikat és leányokat. ¹⁶Héber harmincnégy éves volt, amikor Peleget nemzette. ¹⁷Peleg születése után Héber négyszázharminc évig élt, és még nemzett fiaikat és leányokat. ¹⁸Peleg harmincéves volt, amikor Reút nemzette. ¹⁹Reú születése után Peleg kétszázkilenc évig élt, és még nemzett fiaikat és leányokat. ²⁰Reú harminckét éves volt, amikor Szerúgot nemzette. ²¹Szerúg születése után Reú kétszázhet évig élt, és még nemzett fiaikat és leányokat. ²²Szerúg harmincéves volt, amikor Náhórt nemzette. ²³Náhór születése után Szerúg kétszáz évig élt, és még nemzett fiaikat és leányokat. ²⁴Náhór huszonkilenc éves volt, amikor Tárét nemzette. ²⁵Taré születése után Náhór száztizenkilenc évig élt, és még nemzett fiaikat és leányokat. ²⁶Amikor Taré hetvenéves volt Abrámot, Náhórt és Háránt nemzette. ²⁷Ez Taré nemzetsége: Taré nemzette Abrámot, Náhórt és Háránt. Hárán nemzette Lótót. ²⁸Hárán meghalt még apja életében a szülőföldjén, Úr-Kaszdimban. ²⁹Abrám és Náhór feleséget vettek maguknak: Abrám feleségének Száraj volt a neve, Náhór feleségének pedig Milká volt a neve: Ő Háránnak, Milká apjának és Jiszká apjának volt a leánya. ³⁰Száraj azonban meddő volt, nem volt gyermeke. ³¹Taré fogta fiát, Abrámot, és Lótót, fiának, Háránnak a fiát, és menyét, Szárajt, fiának, Abrámnak a feleségét, és elindult velük Úr-Kaszdimból, hogy Kánaán földjére menjen. Eljutottak Háránig, és ott letelepedtek. ³²Taré kétszázöt éves volt, amikor meghalt Háránban.

12¹Az ÚR ezt mondta Abrámnak: Menj el földedről, rokonságod közül és atyád házából arra a földre, amelyet mutatok neked! ²Nagy néppé teszek, és megáldalak, nagyá teszem nevedet, és áldás leszel. ³Megáldom a téged áldókat, s megátkozom a téged gyalázókat. Általad nyer áldást a föld minden nemzetsége. ⁴Abrám elment, ahogyan azt az ÚR mondta neki, és Lót is vele ment. Abrám hetvenöt éves volt, amikor kijött Háránból. ⁵Fogta Abrám Szárajt, a feleségét, és Lótót, a testvére fiát, meg minden szerzeményüket, amit csak szereztek, mindenkit, akikre Háránban tettek szert, és elindultak, hogy Kánaán földjére menjenek. El is érkeztek Kánaán földjére. ⁶Majd átvonult Abrám az

országon egészen a sikemi szenthelyig, Móre tölgyeséig. Akkor még kánaániak voltak ezen a földön. ⁷Az ÚR megjelent Abrámnak, és ezt mondta: A te utódaidnak fogom adni ezt a földet! Ő pedig oltárt épített ott az ÚRnak, aki megjelent neki. ⁸Onnan továbbvonult a Bételtől keletre eső hegyvidékre, és felütötte sátrát. Bétel esett nyugatra, Aj pedig keletre. Oltárt épített ott is az ÚRnak, és segítségül hívta az ÚR nevét. ⁹Azután útnak indult Abrám, és továbbvonult a Délvidék felé. ¹⁰Egyszer éhínség támadt azon a földön. Ekkor lement Abrám Egyiptomba, hogy ott tartózkodjék, mert súlyos éhínség volt azon a földön. ¹¹Amikor már közel járt Egyiptomhoz, ezt mondta feleségének, Szárajnak: Nézd csak! Tudom, hogy szép arcú asszony vagy. ¹²Ha meglátnak az egyiptomiak, azt mondják majd: Ez a felesége! És engem megölnek, téged pedig életben hagynak. ¹³Mondd, hogy a húgom vagy, hogy jó sorom legyen a te réveden, és életben maradjak általad. ¹⁴Így is történt. Amikor Abrám Egyiptomba érkezett, az egyiptomiak látták, hogy nagyon szép az asszony. ¹⁵A fáraó főemberei is meglátták őt, dicsérték a fáraónak, és elvitték az asszonyt a fáraó házába. ¹⁶Abrámnak pedig jó sora lett az asszony révén: lettek neki juhái, marhái és szamarai, szolgái és szolgálói, nőtény szamarai és tevéi. ¹⁷De nagy csapásokkal sújtotta az ÚR a fáraót és házát Abrám felesége, Száraj miatt. ¹⁸Hívatta azért a fáraó Abrámot, és ezt mondta: Mit tettél velem? Miért nem mondtad meg nekem, hogy a feleséged? ¹⁹Miért mondtad, hogy a húgod? Csak ezért vettem feleségül. Most aztán itt a feleséged, fogd, és menj! ²⁰Embereket is rendelt mellé a fáraó, és azok kivezették őt, feleségét és mindenét, amije csak volt.

13¹Abrám feljött Egyiptomból a feleségével és mindenével együtt, amije volt. Lót is vele jött a Délvidékre. ²Abrámnak igen tekintélyes vagyona volt: jószága, ezüstje és aranya. ³A Délvidékről továbbvonult előző szállásai mentén egészen Bételig, addig a helyig, ahol korábban is sátorozott Bétel és Aj között, ⁴annak az oltárnak a helyéig, amelyet ott először készített. Ott is segítségül hívta Abrám az ÚR nevét. ⁵De Lótnak is, aki Abrámmal ment, voltak juhái, marhái és sátrai, ⁶és az a föld nem bírta eltartani őket, hogy együtt lakjanak. Mivel sok jószáguk volt, nem lakhattak együtt. ⁷Össze is veszteket Abrám jószágának a pásztorai Lót jószágának a pásztoraival. Akkor még a kánaániak és a perizziek is ott laktak azon a földön. ⁸Azért Abrám ezt mondta Lótnak: Ne legyen viszály köztem és közted, az én pásztoraim és a te pásztoraid között, hiszen rokonok vagyunk! ⁹Hát nincs előtted az egész ország? Válj el tőlem! Ha te balra tartasz, én jobbra megyek, ha te jobbra mégy, én balra térek. ¹⁰Ekkor Lót körülnézett, és látta, hogy a Jordán egész környéke bővizű föld. Mert mielőtt elpusztította az ÚR Sodomát és Gomorát, egészen Cóarig olyan volt az, mint az ÚR kertje, mint Egyiptom földje. ¹¹Lót tehát a Jordán egész környékét választotta magának, és elindult Lót kelet felé. Így váltak

el egymástól. ¹²Abrám Kánaán földjén lakott, Lót pedig a Jordán környékén levő városokban telepedett le, és egészen Sodomáig sátorozott. ¹³A sodomai férfiak pedig igen romlottak és vétkesek voltak az ÚR előtt. ¹⁴Az ÚR ezt mondta Abrámnak azután, hogy Lót elvált tőle: Emeld föl tekintetedet, és nézz szét arról a helyről, ahol vagy, északra, délre, keletre és nyugatra. ¹⁵Azt az egész földet, amelyet látsz, neked és a te utódaidnak adom örökre. ¹⁶Hasonlóvá teszem utódaidat a föld porához: aki meg tudja számolni a föld porát, az tudja megszámlálni a te utódaidat is. ¹⁷Indulj, járd be ezt a földet széltében-hosszában, mert neked adom. ¹⁸Így vonult tovább Abrám a sátraival, és letelepedett Mamré tölgyesében, amely Hebrónban van. Ott is épített oltárt az ÚRnak.

14¹Történt pedig Amráfelnak, Sineár királyának, Arjóknak, Ellászár királyának, Kedorláómernak, Élám királyának és Tidálnak, Góim királyának az idejében, ²hogy ezek háborút indítottak Bera, Sodoma királya, Birsá, Gomora királya, Sináb, Admá királya, Seméber, Cebóim királya és Bela, azaz Cóar királya ellen. ³Mindezek a Sziddím-völgyben egyesültek, ahol most a Sós-tenger van. ⁴Tizenkét évig szolgálták Kedorláómet, de a tizenharmadik esztendőben fellázadtak. ⁵Ezért a tizennegyedik esztendőben eljött Kedorláómer a vele tartó királyokkal, és megverték a refáiakat Asterót-Karnaimban, a zúziakat Hámban, az émieket Sávė-Kirjátaimban ⁶és a hóriakat a maguk hegyén, a Széíren, egészen Él-Paránig, amely a puszta mellett van. ⁷Azután megfordultak, és Ēn-Mispátba, azaz Kádésba mentek, levertek az amálékiak egész mezejét és az emóriakat is, akik Hacecón-Támárban laktak. ⁸Kivonult tehát Sodoma királya, Gomora királya, Admá királya, Cebóim királya és Bela, azaz Cóar királya is, és a Sziddím-völgyben csatarendbe álltak ⁹Kedorláómerral, Élám királyával, Tidállal, Góim királyával, Amráfellal, Sineár királyával és Arjókkal, Ellászár királyával szemben: négy király öt ellen. ¹⁰A Sziddím-völgy tele volt szurokforrásokkal. Amikor Sodoma és Gomora királyai megfutamodtak, beleestek azokba, a megmaradtak pedig a hegységbe futottak. ¹¹Elvitték Sodoma és Gomora minden jószágát és minden eleségét, azután elvonultak. ¹²Elvitték Lótot is, Abrám testvérének a fiát, jószágával együtt, és elvonultak. Ő akkor Sodomában lakott. ¹³De jött egy menekült, és hírt hozott a héber Abrámnak, aki akkor az emóri Mamrénak, Eskól és Ánér testvérének a tölgyesében lakott. Ők meg Abrám szövetségesei voltak. ¹⁴Amint meghallotta Abrám, hogy unokaöccse fogságba esett, fölfegyverezte háromszáztizennyolc legényét, akik a házánál születtek, és Dánig üldözte őket. ¹⁵Éjszaka azután csapatokra oszoltak, szolgálival együtt rájuk támadt, megverte, és üldözte őket egészen Hóbáig, amely Damaszkusztól északra van. ¹⁶Visszahozott minden jószágot. Visszahozta unokaöccsét, Lótot is jószágával együtt, meg az asszonyokat és a népet is. ¹⁷Miután így megverte Kedorláómet és a vele tartó királyokat,

visszatért. Sodoma királya pedig kivonult eléje a Sávé-völgybe, azaz a Király-völgybe. ¹⁸Melkisédek, Sáleem királya kenyeret és bort vitt ki eléje. Ő a Felséges Isten papja volt, ¹⁹megáldotta őt, és ezt mondta: Áldott vagy Abrám a Felséges Isten előtt, aki a mennyet és a földet alkotta! ²⁰És áldott a Felséges Isten, mert kezedbe adta ellenségeidet! Abrám pedig tizedet adott neki mindenből. ²¹Sodoma királya ezt mondta Abrámnak: Add nekem az embereket, a jószágot pedig tartsd meg magadnak! ²²De Abrám így válaszolt Sodoma királyának: Fölemelt kézzel esküszöm az ÚRra, a Felséges Istenre, a menny és a föld alkotójára, ²³hogy egy szál fonalat vagy egy saruszíjat sem veszek el mindabból, ami a tied, hogy ne mondhasd: Én tettem gazdaggá Abrámot. ²⁴Rólam ne legyen szó, csak arról, amit meettek a legények, meg azoknak a férfiaknak a részéről, akik velem tartottak: Anér, Eskól és Mamré kapják meg a részüket.

15¹Ezek után az események után így szólt az ÚR Abrámhoz látomásban: Ne félj Abrám! Én vagyok a pajzsod: jutalmad igen bőséges. ²De Abrám ezt mondta: Ó, Uram, URam! Mit adhatsz nekem, hiszen gyermektelen vagyok, és házamat a damaszkuszi Eliézer öröklí. ³Nem adtál nekem utódot - mondta Abrám -, ezért a házamnál született szolga lesz az örökösöm. ⁴Ekkor így szólt hozzá az ÚR: Nem ő lesz az örökösöd, hanem az lesz az örökösöd, aki tőled fog származni. ⁵Azután kivezette az ÚR, és azt mondta: Tekints föl az égre, és számold meg a csillagokat, ha meg tudod számolni! Azt mondta neki: Ennyi utódod lesz! ⁶Abrám hitt az ÚRnak, aki ezért igaznak fogadta el őt. ⁷Azután ezt mondta neki: Én az ÚR vagyok, aki kihoztalak Úr-Kaszdimból, és neked adom ezt a földet örökségül. ⁸Abrám ezt mondta: Ó, Uram, URam! Miből tudom meg, hogy én öröklöm azt? ⁹Ezt mondta neki: Hozz nekem egy hároméves üszőt, egy hároméves kecskét és egy hároméves kost, egy gerlicét és egy galambot. ¹⁰Elhozta neki mindezeket, azután kettéhasította őket, és mindegyiknek az egyik felét a másik felével szemben helyezte el; de a madarakat nem hasította ketté. ¹¹Ekkor ragadozó madarak szálltak a húsdarabokra, de Abrám elhessegette őket. ¹²Naplementekor az történt, hogy mély álomba merült Abrám, és rémítő nagy sötétség borult rá. ¹³Ekkor az ÚR azt mondta Abrámnak: Tudd meg, hogy a te utódaid jövevények lesznek egy olyan országban, amely nem az övék: rabszolgákká teszik, és nyomorgatják őket négyszáz évig. ¹⁴De ítéletet tartok azon a népen is, amelyet szolgálnak, és azután nagy vagyonnal jönnek ki. ¹⁵Te pedig békességgel térsz őseidhez, és késő vénségedben temetnek el. ¹⁶Csak a negyedik nemzedék tér vissza ide, mert az emóriak gonoszsága még nem telt be. ¹⁷Amikor lement a nap, és koromsötét lett, hirtelen füstölgő kemence és tüzes fáklya ment át ezek között a húsdarabok között. ¹⁸Ezen a napon kötött az ÚR szövetséget Abrámmal, és azt mondta: A te utódaidnak adom ezt a földet Egyiptom folyójától a nagy folyamig, az Eufrátesz

folyamig, ^{19a}a kénieket, kenizzieket és kadmóniakat, ^{20a}a hettitákat, perizzieket és refáiakat, ²¹az emóriakat és kánaániakat, a girgásiakat és jebúsziaikat.

16¹Száraj, Abrám felesége nem szült neki. De volt Szárajnak egy egyiptomi szolgálója, akinek Hágár volt a neve. ²Száraj ezt mondta Abrámnak: Íme, az ÚR nem engedett szülnöm, menj be a szolgálómhoz, talán az ő révén lesz fiam. És hallgatott Abrám Száraj szavára. ³Akkor Száraj, Abrám felesége, fogta szolgálóját, az egyiptomi Hágárt, és férjének, Abrámnak adta, hogy legyen az asszonya; tíz esztendővel azután, hogy Abrám megtelepedett Kánaán földjén. ⁴És ő bement Hágárhoz, az pedig teherbe esett. Amikor látta, hogy terhes, úrnőjének nem volt többé becsülete előtte. ⁵Ezért Száraj ezt mondta Abrámnak: Miattad ért engem sérelem! Magam adtam öledbe a szolgálómat, de látja, hogy teherbe esett, és nincs előtte becsületem. Ítéljen ügyünkben az ÚR! ⁶Abrám így felelt Szárajnak: Hiszen kezedben van a szolgálód, csinálj vele, amit jónak látsz! Ettől fogva olyan rosszul bánt vele Száraj, hogy az elfutott tőle. ⁷Az ÚR angyala rátalált egy forrásnál a pusztában, annál a forrásnál, amely a Súrba vezető út mentén van, ⁸és ezt mondta: Hágár, Száraj szolgálója! Honnan jössz, és hová mégy? Ő így felelt: Úrnőm elől, Száraj elől futok. ⁹Azt mondta neki az ÚR angyala: Térj vissza úrnődhöz, és alázkodj meg előtte! ¹⁰Ezt is mondta neki az ÚR angyala: Nagyon megsokasítom a te utódaidat, annyira, hogy meg sem lehet őket számolni. ¹¹Majd ezt mondta neki az ÚR angyala: Íme, teherbe estél, és fiút fogsz szülni. Nevezd Izmaelnek, mert hallott az ÚR nyomorúságodról. ¹²Szilaj ember lesz ez! Kezet emel mindenkire, de rá is mindenki, kárt tesz testvéreinek, ahol csak tanyázik. ¹³Azután így nevezte az URat, aki szólt hozzá: Te vagy a látás Istene. Mert ezt mondta: Én is láthattam itt, aki engem látott. ¹⁴Ezért nevezik azt a kutat Lahajrói-kútnak. Ott van most is Kádés és Bered között. ¹⁵Ezután fiút szült Hágár Abrámnak. Abrám Izmaelnek nevezte a fiát, akit Hágár szült. ¹⁶Abrám nyolcvanhat esztendő volt, amikor Hágár Izmaelt szülte Abrámnak.

17¹Amikor Abrám kilencvenkilenc éves volt, megjelent Abrámnak az ÚR, és ezt mondta neki: Én vagyok a mindenható Isten. Járj énelöttem, és légy feddhetetlen! ²Megajándékozlak szövetségemmel, és nagyon megszorítom utódaidat. ³Ekkor Abrám arcra borult, Isten pedig így szólt hozzá: ⁴Ez lesz az én szövetségem veled: Sok nép atyja leszel! ⁵Nem neveznek többé Abrámnak, hanem Ábrahám lesz a neved, mert sok nép atyjává teszlek. ⁶Nagyon megszorítom utódaidat, népeket támasztok belőled, királyok származnak tőled. ⁷Szövetségre lépek veled, sőt utódaiddal is, örök szövetségre minden nemzedékükkel. Mert

Istened leszek, és utódaidnak is. ⁸Neked adom és utódaidnak a földet, hol jövevény vagy, Kánaán egész földjét birtokul örökre, és Istenük leszek. ⁹Majd ezt mondta Isten Ábrahámnak: Te pedig tartsd meg szövetségemet, meg utódaid is nemzedékről nemzedékre! ¹⁰Így tartsátok meg szövetségemet, amelyet veletek és utódaitokkal kötök: metéljenek körül nálatok minden férfit! ¹¹Metéljétek körül szeméremtestetek bőrét, ez lesz a veletek kötött szövetségem jele. ¹²Nyolcnapos korában körül kell metélni nálatok minden fiúgyermeket nemzedékről nemzedékre, akár a házban született, akár pénzen vásárolták valami idegentől, aki nem a te utódaid közül való. ¹³Körül kell metélni azt is, aki a házban született, azt is, akit pénzen vásároltak. Ott lesz az én szövetségem a testeteken örök szövetségként. ¹⁴A körülmetéletlen férfi, akinek nem metélték körül szeméremteste bőrét, az irtassék ki népe közül, mert elutasította szövetségemet. ¹⁵Azután ezt mondta Isten Ábrahámnak: Szárajt, a feleségedet ne nevezd többé Szárajnak, hanem Sára legyen a neve! ¹⁶Mert megáldom őt, sőt fiút adok tőle neked; megáldom őt, és népek támadnak belőle, népek királyai származnak tőle. ¹⁷Ábrahám arcra borult, de nevetett, és azt mondta magában: Százestendő embernek lehet-e gyermeke? Vagy Sára kilencven éves letére szülhet-e? ¹⁸És ezt mondta Ábrahám az Istennek: Bárcsak Izmael életét oltalmaznád! ¹⁹De Isten ezt mondta: Nem! Sára, a feleséged szül neked fiút, akit Izsáknak fogsz nevezni. Szövetségre lépek vele is, örök szövetségre, meg utódaival is. ²⁰Izmael dolgában is meghallgatlak: megáldom őt, és nagyon megszorítom és megsokasítom utódait. Tizenkét fejedelmet fog nemzeni, és nagy néppé teszem. ²¹De szövetségre csak Izsákkal lépek, akit Sára egy esztendő múlva szül neked. ²²Amikor Isten befejezte beszédét, eltávozott Ábrahámától. ²³Ezután fogta Ábrahám a fiát, Izmaelt, meg a házában született, vagy pénzen vásárolt összes szolgáját, Ábrahám háza népéből az összes férfit, és körülmetélte szeméremtestük bőrét még azon a napon, ahogyan meghagyta neki Isten. ²⁴Ábrahám kilencvenkilenc esztendő volt, amikor szeméremteste bőrét körülmetélték. ²⁵Fia, Izmael tizenhárom esztendő volt, amikor szeméremteste bőrét körülmetélték. ²⁶Ugyanazon a napon metélték körül Ábrahámot, a fiát, Izmaelt ²⁷és háza népéből az összes férfit. Mind a házban született, mind az idegentől pénzen vásárolt szolgákat körülmetélték vele együtt.

18¹Azután megjelent neki az ÚR Mamré tölgyesében, amikor a nappali hőség elől a sátor bejáratába húzódott. ²Fölemelte tekintetét, és látta, hogy három férfi áll előtte. Amint meglátta őket, eléjük futott a sátor bejáratától, földre borult, ³és így szólt: Uram, ha megnyertem jóindulatodat, kérlek, ne kerüld el szolgádat! ⁴Mindjárt hozatok egy kis vizet, mossátok meg a lábatokat, és dőljetek le a fa alá! ⁵Én meg hozok egy falat kenyeret, hogy felüdüljetek, és úgy menjetek

tovább, ha szolgátok mellett mentek el! Ők azt felelték: Tedd azt, amit mondtál! ⁶Ábrahám besietett Sárahoz a sátorba, és azt mondta: Siess, dagassz meg három mérték finomlisztet, és süss lángost! ⁷Kiszaladt Ábrahám a csordához is, fogott egy szép szopós borjút, és odaadta a legényének, az pedig gyorsan elkészítette. ⁸Azután vett vaját, tejet, meg vette a borjút, amelyet elkészítettet, és eléljük tette. Ő maga pedig ott állt mellettük a fa alatt, amíg ettek. ⁹Azután ezt kérdezték tőle: Hol van Sára, a feleséged? Ő így felelt: Itt a sátorban. ¹⁰Egyikük azt mondta: Egy esztendő múlva visszatérek hozzád, és akkor már a feleségednek, Sárának fia lesz! Sára meg ott hallgatódzott a háta mögött a sátor bejáratánál. ¹¹Ábrahám és Sára élemedett korú öregek voltak, és Sáránál már megszűnt a női életfolyamat. ¹²Sára nevetett magában, és azt gondolta: Miután megvénültem, lehet-e gyönyörűségem? Meg az uram is öreg! ¹³De az ÚR megkérdezte Ábrahámot: Miért nevetett Sára, és miért mondta: Ugyan, hogy szülhetnék öreg létemre? ¹⁴Van-e valami lehetetlen az ÚR számára? Egy esztendő múlva visszatérek hozzád, és fia lesz Sárának. ¹⁵Sára azonban tagadott, mert félt. Azt mondta, hogy nem nevetett. Az ÚR azonban így szólt: De bizony nevettél!